

Almue Retshjælpen

Styrkelse af Retshjælpsområdet – Særligt småsagsprocessen

Fakta om Retshjælpsorganisationer og advokatvagter (godkendte)

a. Antal

Civilstyrelsen har godkendt 41 retshjælpskontorer og 60 advokatvagter¹

b. Geografisk

Centreret omkring universitetsbyerne – geografisk begrænset

Fakta om småsagsprocessen

Småsagsprocessen var tiltænkt sager, hvor kravet højst angik kr. 50.000 kr. Formålet var at gøre det muligt for privatpersoner og mindre erhvervsdrivende at gå i retten, uden juridisk indsigt, fordi sagsgangene blev forenklet og fordi det blev pålagt dommerne at vejlede parterne, samt udarbejde påstandsdokument, ekstrakt mm.

Fremgangsmåden er, at småsager anlægges og behandles - på samme måde som andre civile sager – ved hjælp af domstolens selvbetjeningsløsning www.minretssag.dk. Når sagsøgte har afleveret en svarblanket, er retten behjælpelig med forberedelsen af sagen.

Undervejs vil der være færre retsmøder end i almindelige retssager, fordi rettens forberedelse af sagen som hovedregel skal ske på baggrund af skriftligt materiale. Retten er behjælpelig med grundig vejledning og assistance til parter, som ikke repræsenteres af en advokat.

Retshjælpsområdet er belyst af henholdsvis advokatsamfundet og Justitia

Materiale til belysning:

Justitia:

- Den 26. maj 2016; Analyse: *“Fri proces – har danskerne reelt adgang til domstolene?”*
- Den 12. juli 2017; Analyse: *“Den danske retshjælpsmodel – er der lige adgang til retshjælp?”*
- Den 12. november 2017 Rapport: *“Retshjælpsforsikring – En social skæv tryghed?”*

¹ http://www.civilstyrelsen.dk/~media/FP/Liste_over_godkendte_retshjaelpsinstitutioner_i_2019_180619.ashx

Almue Retshjælpen

Advokatsamfundet:

- Den 9. januar 2017; Advokatrådet og Danske Advokater har sendt en rapport om retshjælp til Justitsministeriet.

Fald i domstolsprøvelse

Det følger af Domstolenes årsrapport fra 2018 er der udarbejdet en analyse for småsagsprocessen. Analysen har bl.a. fokuseret på, hvorledes småsager afvikles ved de enkelte retter men har også haft fokus på den udvikling der har været i antallet af småsager. Analysen viser, at der er sket et markant fald i antallet af småsager.

Derfor er der på baggrund af analysens resultater udarbejdet en handlingsplan, som kan iværksættes på et senere tidspunkt, når der er de fornødne midler hertil.²

Midler på området (Finansloven)³

Retshjælpsinstitutioner mv.	22.700.000,00
Civilstyrelsen	78.300.000,00
Opsøgende retshjælp (Reservationsbev.)	2.000.000,00
Sagsgodtgørelser mv.	101.700.000,00
Fri proces og udgifter til advokathjælp (Lovbunden)	495.100.000,00

Problemer på området

- 1) Et markant fald i domstolsprøvelse, særlig i småsagsprocessen
- 2) Adgangen til retshjælpsorganisationer er størst i de større byer (universitetsbyerne) og der er ikke lige adgang til retshjælp.
- 3) Der er stor forskel på kvaliteten i de forskellige retshjælpsorganisationer (og åbningstider mm).

Mulige løsninger

1. Oprettelse af et fælles sekretariat for alle retshjælp og advokater, se bilag.

Finansieringen kan ske ved at tage kr. 2.000.000,00 fra retshjælpsorganisationerne og samtidig åbne op for pkt. 2 og 3, således retshjælpsorganisationerne fremover kan medfinansiere ved egen drift.

2. Opkvalificere retshjælpsorganisationerne igennem advokatbranchen

² <http://www.domstol.dk/om/publikationer/Publikationer/Danmarks%20Domstoles%20Årsrapport%202018.pdf>

³ Forslag til Finanslove 2020

Almue Retshjælpen

retshjælpsorganisationerne og advokater skal i større grad være forenelige i et tæt samarbejde. Det skal være mere attraktivt for advokater at blive tilknyttet en retshjælp, blandt andet ved, at det skal være muligt for Retshjælpsorganisationerne at give møde (ved brug af beskikkelse) i småsager på vegne af de retshjælpsøgende, således Retshjælpsorganisationerne derved bliver honoreret på lige fod med advokater der beskikkes i sagen.

3. Muligt for Retshjælpsorganisationerne til at tjene egne midler

Retshjælpsorganisationerne kan med rette opkvalificering og med hjælp fra advokatbranchen blive klædt på til at føre sager i småsagsprocessen og ved fagedretterne. Retshjælpsorganisationerne bør kunne tillægges salær for at repræsentere under en hovedforhandling i småsagsprocessen.

Ligeledes kan det med rette diskuteres om retshjælpsinstitutioner skal kunne være i stand til at skabe omsætning og blive en slags socialøkonomisk virksomhed. Driftstilskuddet fra Civilstyrelsen skal fortsat lægge en bund for borgeren under indtægtsgrænsen for fri proces, således rådgivningen fortsætter med at være gratis for denne målgruppe.

Ved at åbne op for, at Retshjælpsorganisationerne kan skabe egen omsætning vil Retshjælpsorganisationerne være i stand til at ekspandere, ligesom det vil være mere attraktivt at arbejde i en retshjælp. Ved at retshjælpsarbejde bliver mere attraktivt – og mere præstige fyldt om man vil, vil kvaliteten af det arbejde der udføres alt andet lige også højnes.

For at sikre, at der ikke sker misbrug af midler eller ordningen generelt, skal det således være et krav, at retshjælpsorganisationerne skal fungere som en slags socialøkonomiske virksomheder. Der skal blandt andet sættes loft på ansattes løn mm. og omsætningen skal primært anvendes til at styrke retshjælpen.

Derudover bør Retshjælpsorganisationerne fremadrettet tillige være omfattet af de advokatetiske regler ligesom Retshjælpsorganisationerne bør forsikres som var de en advokatvirksomhed.